

اليوم من الأخر

بلغه البيتشو

الوكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

اليوم الآخر - اللغة البشتو

دقيامت د ورخی بيان

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

اليوم الآخر

أعدّه وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

ح
المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
اليوم الآخر- الزلفي، ١٤٣٩ هـ
ردمك: ١١-٤-٣٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨
(النص باللغة البشتو)
١-القيامة ٢- الجنة والنار أ- العنوان
ديوي ٢٤٣ ١٤٣٩/٦٣٥٧

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٧

ردمك: ١١-٤-٣٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

د قیامت د ورخی بیان

د ایمان په بنیادی ارکانو کښې یو رکن ایمان بالآخرت دے، انسان تر هغه وخت پورے مؤمن ندے ترڅو چه په هر هغه څه ایمان رانه وړی کوم چه د الله کتاب کښې او د رسول الله ﷺ احادیثو کښې بیان شوی دی. د آخرت په باره کښې علم حاصلول، یادول ډیر ضروری دی چه د انسان د نفس اصلاح وشي، پرهیزگاری، او په دین باندے کلک والے او نور خائسته صفات انسان کښې پیدا شي، دے دپاره د مرگ یاداشت ډیر ضروری دے، د مرگ او د مرگ نه پس راتلونکی حالتو نه غفلت انسان کښې په گناه باندے جرأت پیدا کوی، الله تعالی د هغه ورځے په باره کښې فرمائی: [فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا] {المزمل: ۱۷} ترجمه: نو څنگه به بچ شی تاسو که چرے کفر (انکار) کوی د هغه ورځے نه چه وبه گرځوی ماشومان بوډاگان. او بل ځای الله تعالی فرمائی: [يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ، يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ] {الحج: ۲}

ترجمہ: اے خلقو! ویرہ کوی د رب خپل نه، یقیناً زلزله د قیامت یو خیز دے هیبتناک، په هغه ورخ چه وبه وینئ تاسو هغه لره چه غافله به شی هره پئی ورکونکے د هغه بچی نه چه پئی ورته ورکوی، او وبه غورخوی هر حمل والا حمل خپل، او وینے به ته خلقو لره نشه او حال دا چه دوی نه دی نشه لیکن عذاب د الله تعالی ډیر سخت دے .

د مرگ بیان

د هر ساه لرونکي آخري منزل مرگ دے الله تعالی فرمائی: **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** [آل عمران: ۱۸۵] (هر ساه لرونکے به د مرگ خکه کوی) **كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ** [الرَّحْمَن: ۲۶] (تول هغه خوک چه په زمکه باندے دی، فنا کیدونکي دی) او خپل نبی کریم ﷺ ته ئے خطاب کرے دے: **إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ** [الزُّمَر: ۳۰] ترجمه: یقینا ته هم مړ کیدونکے ئے او یقیناً دوی هم مړه کیری. د مرگ په باره کنبې یو خو ضروری خبرے ذکر کول مناسب گنرم .

۱ = ډیر خلق د مرگ نه غافله دی، حالانکه مرگ یو داسے حقیقت دے چه د شک کولو گنجائش نه لری، هر مسلمان

باندے فرض دی چه خپل مرگ ډیر ډیر یادوی، او د هغه دپاره تیارے کوی، د مهلت د ختمیدلو نه مخکښې دنیا کښې د عمل صالح په ذریعه د آخرت ډیره گټه وکړی،

د الله رسول ﷺ فرمایلي دي : د پنځو خبرونه مخکښې د پنځو خیزونو نه فائده واخلي د مرگ نه مخکښې د ژوند نه، د مرض نه مخکښې د صحت نه، د مصروفیت نه مخکښې د فرصت نه، د بوداټوب نه مخکښې د ځوانۍ نه، د فقر نه مخکښې د مالدارۍ نه، (رواه احمد) .

دا خبره د یادولو وړ ده چه قبر ته څوک د دنیا نه مال دولت نشی وړلے، صرف انسان سره به خپل عمل وی، د عمل صالح په ذریعه انسان د آخرت سعادتونه حاصلولے شی، او د الله په حکم د عذاب نه نجات موندلے شی .

۲= د انسان د مرگ ورځ نامعلومه ده، د الله تعالی نه علاوه بل چا ته نده معلومه چه کله به مرم او په کوم ځای کښې به مرم ځکه چه دا علم غیب دے، او ددے خبر صرف او صرف د الله تعالی سره دے .

۳= کله چه مرگ راشی بیا د مرگ نه بچ کیدل ناممکن دی، نه روستو کیری او نه ترے تیخته کیری، الله تعالی فرمائی: [وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ] {الأعراف: ۳۴} ترجمه: او دپاره د هرے دله یوه نیټه وی، پس کله چه راشی نیټه د دوی، نه به روستو کیده شی یو ساعت او نه به مخکښي کیده شی .

۴= د مؤمن د مرگ منظر خه داسه وی چه ملک الموت (د مرگ فریښته) یو ډیر خائسته شکل کښي راشی . او مؤمن ته د جنت خوشخبري ورکړی، الله تعالی فرمائی: [إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ] {فصلت: ۳۰} ترجمه: یقیناً هغه کسان چه وائی رب زمونږه الله تعالی دے، بیا پاخه شوی وی (په دے وینا) راکوزیری په دوی باندے ملائک چه مه ویریری او مه خفه کیری او زیرے واخلي په جنت سره هغه چه تاسو سره ئے وعده کیده شوه. د کافر د مرگ منظر داسه وی چه ملک الموت هیبتي شکل جوړ کړی، او دده خوا ته راشی، تک تور مخ والا وی، او ورسره د عذاب ملائکه هم وی چه د عذاب خبر ورته ورکوی، الله

تعالی فرمائی: [إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا
 أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنْفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْرُونَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ
 تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ] {
 الأنعام: ٩٣} ترجمه: او که اووینے ته هغه وخت چه ظالمان به
 په سختو د مرگ کښې وی، او ملائک به اوږدونکی وی
 لاسونه خپل (وته وائی به) را او باسې ساکانے خپلے نن بدله
 درکیدے شی تاسو ته د عذاب د ذلت په سبب د هغه چه
 جوړولے تاسو په الله تعالی باندے ناحقه خبرے، او وی تاسو
 چه د آیاتونو د هغه نه مو لوئی کوله. مرگ سره حقیقت
 معلوم شی، هر انسان ته خپله نتیجه معلومه شی، الله تعالی
 فرمائی: [حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ، لَعَلِّي
 أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ
 بَدْرٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ] {المؤمنون: ١٠٠} ترجمه: تردے وخت
 پورے چه راشی یو تن د دوی ته مرگ، وائی به اے ربه زما!
 واپس کړئ ما لره دپاره ددے چه عمل اوکړم نیک په بدل د
 هغه کښې چه ما پریځودلے، هیچرے نه کیري یقیناً دا یوه
 خبره ده چه دے ئے ویونکے دے، او دوی مخے ته لویه پرده
 ده، تر هغه ورخے پورے چه دوی به دوباره ژوندی کولے

شی .کله چه مرگ راشی کافر او گنهگار به ارمان کوی چه دنیا ته واپس شم، او نیک عمل وکرم، لیکن چه وخت تیر شی بیا افسوس څه فائده نکوی، الله تعالی فرمائی : [وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَبِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ] {الشُّورَى: ٤٤} ترجمه: او هغه څوک چه الله تعالی ئه به لارے کړی نو نیشته ده هغه لره هیڅوک بچ کونکے روستو د به لارے کولو نه او وینه به ته ظالمانو لره هر کله چه اووینی دوی عذاب لره، وائی به دوی آیا شته ده واپسئ ته څه لار .

= د الله تعالی په خپلو بندگانو باندے رحمت ده چه څوک د مرگ نه محکمنې لا اله الا الله ووائی هغه به جنت ته داخلیری، رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : چا چه دنیا کسبې آخری خبره لا اله الا الله ووئيله هغه به جنت ته داخلیری (سنن ابی داود) څوک چه رشتینے مؤمن وی هغه ته الله تعالی د مرگ په وخت کسبې دا کلمه ورنصیب کوی، او څوک چه مخلص نه وی د هغه نه د مرگ د سختیو د وجے نه پاتے شی والعیاذ بالله، ددے وجے نه څوک چه مرگ ته نزدده وی د هغه په خوا کسبې د لا اله الا الله تلقین کول

پکار دی، رسول الله ﷺ فرمائیلى دى : چه مرو ته د لا اله الا الله تلقين كوى . (مسلم : ۹۱۶) او زور به پرے نشي كولى، دے دپاره چه تنگ نشي نو د خولے نه به ئے داسے خبره ووخى چه مناسب به نه وي .

د قبر حالات :

انس رضى الله عنه فرمائي چه رسول الله ﷺ فرمائيلى دى : چه يو بنده قبر كنبې كينبودلے شى، او د هغه خپل خپلوان ترے واپس شى، مرے د هغوى د پيزار آواز آورى چه دوه ملائك ورته راشى، په قبر كنبې ئے كينوى، ورته ووائى ته ددے سړى په باره كنبې شه وائے ؟ د مؤمن سړى جواب دا وى چه زه گواهى كوم چه دا د الله بنده او رسول دے، نبى كريم ﷺ وفرمائيلى چه دے بنده ته ووئيلے شى چه جهنم كنبې خپل خائ وگوره، الله تعالى ددے بدل كنبې تاله جنت كنبې خائ دركړو، رسول الله ﷺ وفرمائيلى چه دغه بنده به په يو خائ دا دواړه خايونه گورى، البته كافر يا منافق به د ملائكو په جواب كنبې وائى، ما ته پته نشته، خلقو چه به خه وئيل، ما به هم هغه وئيل هغه ته به ووئيلے شى چه نه تا سره علم وو، او نه د حق پسے تللے وے، بيا به په زور سره

یو گرز باندے د غورونو مینځ کښې گوزار ورکړې، د پیریانو او انسانانو نه علاوه څومره مخلوقات چه نزدې وی هغه ددے مړې آواز آوری. (رواه البخاری). په قبر کښې دوباره د انسان روح راتلل د انسانی عقل پدے نه پوهیږی، پدے باندے به ایمان بالغیب لرو، او ټول مسلمانان پدے عقیده متفق دی چه کله مؤمن د نعمتونو مستحق وی نو قبر کښې هغه له نعمتونه میلاویږی، او که د عذاب مستحق وی نو قبر کښې هغه ته عذاب میلاویږی، پدے شرط چه الله تعالی ئے معاف نکړی، الله تعالی فرمائی: [النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ] {غافر: ٤٦} ترجمه: اور پيش كيدے شی دوی په هغه باندے صبا او بیگانه، او په هغه ورځ چه قائم شی قیامت (وبه وئیلے شی) داخل کړئ فرعونیان ډیر سخت عذاب ته. رسول الله ﷺ فرمائی دی: د قبر د عذاب نه پناهی غواړئ. صحیح مسلم (٢٨٦٧). عقل سلیم والا انسان ددے حقیقت نه انکار نکوی ځکه چه انسان په ژوند کښې داسے حالات لیدلی وی چه دلیل وی په برزخی حالاتو باندے، لکه یو انسان خوب وینی په هغه باندے خوب کښې ډیر تکلیف

دے، لیکن خوا کبني انسان د هغه په تکلیف نه پوهیږي حالانکه د ژوند او مرگ ډیر فرق دے، قبر کبني روح او بدن دواړو ته سزا میلا ویږي، رسول الله ﷺ فرمایلی دی: قَالَ: «إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ، فَإِنْ نَجَا مِنْهُ، فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ، وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ، فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ» (ترمذی: ۲۲۳۰) ترجمه: د آخرت د منزلونو نه قبر اول منزل دے، خوګ چه دلته کامیاب شی نو راتلونکے مرحله هم آسانی وی، او که خوګ دلته ناکامه شی نو راتلونکے مرحله نورے هم سختی وی. هر مسلمان له پکار دی چه د قبر د عذاب نه ډیره پناهی وغواړي، او خاصکر د مונخ په آخری قاعده کبني د سلام نه مخکبني، او د گناهونو نه حآن وساتي، د قبر د عذاب او د جهنم د عذاب د ټولو نه لوئی سبب گناه ده، د مرگ نه پس حالاتو ته د برزخ ژوند وائی، اکثر خلق په قبرونو کبني دفن کیږي حکه ورته عذاب قبر وائی، مثلا که خوګ اوبو کبني غرق شی، یا اور کبني وسوزي، یا حیوانات ئے وخوري، نو دے ټولو ته به په برزخ کبني عذاب یا نعمتونه وی، د عذاب قبر ډیر صورتونه دی لکه په گروزونو باندے وهل، قبر د تیارے نه ډکول، د اور بستره ورته غورول، یا د اور د جهنم

نه دروازه کولاول، یا عمل د یو بد شکله انسان په صورت کښې راتلل چه ډیر بد بویه وی چه قبر کښې ورسره وی، که قبر والا کافریا منافق وی نو د قبر عذاب مسلسل وی، او که مؤمن گنهگار وی نو د گناه په حساب سره به سزا وی او کله به عذاب ختم شی . مؤمن ته په قبر کښې نعمتونه میلاویری، قبر ورته کولاو کړی، د نُور نه ئے ډک کړی، د جنت نه ورته دروازه کولاوه کړی چه د جنت یخه هواء او خوشبوئی ورباندے لگی، د جنت بستره ورته وغوروی، او دده نیک عمل د یو خائسته انسان په شکل کښې راشی، او دده ملکرے شی چه دے ورسره وخت تیروی .

د قیامت علامے :

۱= الله سبحانه وتعالى دا جهان د همیشوالی دپاره ندے پیدا کړے بلکه یوه ورخ به راشی چه دا هرڅه به ختم شی بس دغه ورخ د قیامت ورخ ده، او دا داسے حقیقت دے چه انکار ترے نشی کیدلے، الله تعالى فرمائیل دی: [إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ] {غافر: ۵۹} ترجمه: یقینا قیامت خامخا راتلونکے دے هیڅ شک پکښې نشته، لیکن اکثر خلق ایمان نه راوړی . بل ځای کښې الله

تعالی فرمائی: [وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ] (سبا: ۳) ترجمہ: یقیناً ہرگز کسان چہ کفر ئے کرے دے وائی قیامت بہ مونبرتہ نہ راخی، ورتہ وواہہ! ولے نہ، پہ رب مے دے قسم وی چہ خا مخا بہ راخی . قیامت ډیر نزدے راغله دے، اللہ تعالی فرمائی: (اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ) (القمر: ۱) ترجمہ: قیامت نزدے شویدے . اللہ تعالی فرمائی: [اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ] {الأنبياء: ۱} ترجمہ: نزدے شویدے خلقو تہ حساب د ہغوی او دوی پہ غفلت کنبی مخ اپونکی دی . دا نزدے والے د انسانی عقل او سوچ نہ اوچت دے، د اللہ تعالی د علم غیب سرہ تعلق لری، او د دنیا چہ خومرہ عمر تیر شویدے د ہغے پہ نسبت سرہ نزدے دے، د قیامت علم اللہ تعالی مخلوق تہ ندے ورکرے، اللہ تعالی فرمائی: [يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا] {الأحزاب: ۶۳} ترجمہ: د قیامت پہ بارہ کنبی دا خلق ستا نہ تپوس کوی، تہ ورتہ وواہہ چہ د قیامت علم خو صرف د اللہ تعالی سرہ دے، او تاتہ خہ پتہ دہ کیدیشی قیامت نزدے وی

. رسول الله ﷺ د قیامت بعض علامات تفصیل سره بیان کړي دي :

د مسیح الدجال راتلل :

د ټولو نه غټه فتنه د خلقو دپاره د دجال راتلل دی، پدې اعتبار سره چه الله تعالی ورله د بعض غیر فطری کارونو کولو قدرت هم ورکړې دے چه خلق به پرې ډیر دھوکه کيږي، مثلاً هغه به آسمان ته حکم وکړي نو باران به وشي گیاه او فصل ته به حکم وکړي هغه به رازرغون شي، او مړولر به ژوندي کوي نو داسے د معجزے پشان کارونه به کوي، رسول الله ﷺ فرمائيلى دی چه هغه سره به جنت او جهنم وي، د هغه جنت به حقیقت کښې جهنم وي، او د هغه جهنم به حقیقت کښ جنت وي، او په زمکه کښي به صرف خلويښت ورځے ژوند کوي یوه ورځ به د هغه د يو کال پشان وي، بله به د يو مياشت په مقدار، او بله به د يوے هفته برابر وي، او نورے ورځے به د عامو ورځو پشان وي، هغه به د مکے مکرمے او مدینے منورے نه علاوه ټوله دنيا کښي گرځي .

د قیامت په نحو کښې د عیسی علیه السلام راتلل دی د دمشق په مشرقی سپینه مناره باندې به د صبا په وخت را کوزیږی، خلقو سره به د صبا مونځ وکړی او بیا به د دجال د مرگ پسې ورځی .

د قیامت د علامو نه څه علامی دا هم دی چه نمر به د مغرب نه راوخیژی، ټول خلق به ددې په لیدو ویریري او ایمان به راوړی، لیکن دغه وخت به ایمان راوړل څه فائده نکوی، او ددې نه علاوه هم علامې شته دے .

۲= قیامت به په بدترینو خلقو باندې قائمیري، د قیامت نه مخکښې به هواء راشی چه د ایمان والو روحونه به قبض کړی، کله چه الله تعالی د دنیا د ختمولو او د ټولو انسانانو د مرگولو فیصله وکړی، نو الله تعالی به اسرافیل علیه السلام ته حکم وکړی چه په شپیلۍ کښې پوکه وکړه، کله چه خلق دا آواز واورى نو بې هوشه به شی، الله تعالی فرمائی :

【وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ】 {الزُّمَر: ۶۸} ترجمه: او په کومه ورځ چه شپیلۍ ووهلې شی، څوک چه په زمکه او آسمانونو کښې دی مړه

به شي مگر هغه څوک چه الله ئه وغواړي . دا حادثه به د جمعې په ورځ وي، ددے نه پس به ټول ملائک مړه شي، او صرف د الله تعالی ذات به پاتے شي .

۳= زمکے به د انسانانو جسمونه ټول ختم کړي وي مگر صرف د ملا يو هډوکے به باقی وي، البته د انبياء کرامو عليهم السلام او شهداو جسمونه زمکه نه خوري، الله تعالی به د آسمان نه باران نازل کړي چه هغه سره به الله تعالی جسمونه راوتوکوي . الله تعالی چه کله د خلقو د دوباره ژوندی کولو اراده وکړي نو اسرافیل عليه السلام ته به حکم وکړي چه شپيلی وکړي، دے سره به الله تعالی ټول مخلوق پیدا کړي، لکه څنگه چه اول ئه پیدا کړي وو دغه رنگه به ئه د قبرونو نه راپورته کړي، خپے بيله خپے، سرتور سر، بر بند او نا سونتته، الله تعالی فرمائی: **وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ** [یس: ۵۱] { ترجمه: او پوکے به ووهلے شي په شپيلی کي او يو يو به د خپل رب پیشے ته د قبرونو نه پاسی. الله تعالی فرمائی: **إِيَّومَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصْبٍ يُؤْفِضُونَ، خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرَاهَتُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكِ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ** [المعارج: ۴۴]

ترجمه: په هغه ورځ چه دوی به راوځی د قبرونو نه په تادی سره گویا که دوی خپلو معبودانو ته ورزغلی، کوزی به وی سترگه د دوی، پتوی به دوی لره ذلت، دا ورځ ده هغه چه دوی سره ئه وعده کیده شوه. د ټولو نه اول به زمکه هغه ځای کولواوه شی چه کوم ځای د نبی کریم ﷺ قبر مبارک دے، او بیا به نور خلق د محشر میدان ته روان کړے شی، چه ډیر لوئی میدان دے، کافران به نسکور روان وی په سرونو باندے، د رسول الله ﷺ نه تپوس وکړے شو چه په سرونو به څنگه روان وی؟ رسول الله ﷺ جواب ورکړو چه هغه ذات چه په دنیا کښې ئه په دوه خپو روان کړی وو، هغه ذات قادره دے چه قیامت کښې ئه په مخ باندے نسکور روان کړی. (مسلم: ۲۸۰۶) د الله تعالی ذکر نه مخ اړونکے به ږوند راپاڅوی، نمر به خلقو ته ډیر نزدے وی او هر سرے به د خپل عمل مطابق په خولو کښې ډوب وی، د چا خوله به تر پرکو پورے وی، او د چا خوله به تر ملا پورے وی، او د چا خوله به تر خولے پورے، بس دهر چا د عمل مطابق به وی، پداسه خطرناک حالت کښې به څه خلق خوش قسمته وی چه د الله تعالی د عرش د سوری د

لانده به ولاړ وی .رسول الله فرمائیې دی: سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ الْإِمَامُ الْعَادِلُ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ رَبِّهِ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ وَرَجُلٌ طَلَبْتَهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ أَخْفَى حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالَهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهُ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ" (بخاري) ترجمه: اووه قسمه خلق به وي چه الله تعالى به ورله سورے ورکړې په هغه ورخ چه بل سورے نشته دے، انصاف کونکے بادشاه، او هغه خوان چه د الله په عبادت کښې رالوئې شی، هغه کس چه مساجدو سره ئے زړه لگیدلے وی، او هغه دوه کسان چه د الله د رضا دپاره ئے د یو بل سره محبت وی، او پدے باندے یو خائ کیرې، او پدے جدا کیرې، او هغه کس چه یو اوچت خاندان او حسن والا ترے مطالبه د زنا وکړې او دے ورته ووائې چه زه د الله نه یریرم، او هغه کس چه صدقه وکړې او دومره پټه چه کس لاس ترے خبر نه شی چه بنی لاس خه خرچ کړل، او هغه کس چه یواخے الله تعالی رایاد کړې او د سترگونه ئے اوسنکی روانے شی او دا حدیث صرف د سپرو دپاره نه بلکه زنانه دپاره هم دے، د هر

نیک عمل بدله بڼه وی او د بد عمل بدله بڼه وی، د ښځو او سړو ټولو دپاره، د قیامت په ورځ به خلق ډیر تگی کیږی، دغه ورځ پنځوس (۵۰) زره کاله ده، په مؤمن باندې به ډیره زر تیره شی لکه د فرض مونځ پشان، او رسول الله ﷺ به حوض ته راشی چه دا د الله تعالی ډیر لوی نعمت دے، الله زمونږ نبی کریم ﷺ ته ورکړے دے چه خپل امتیانو له به د قیامت په ورځ اوبه ورکوی، چه اوبه ئے د پیو نه سپینے دی، او د شهدو نه خورے دی، او د مشکو نه خوشبویه دی، د آسمان د ستورو په مقدار ئے جامونه دی، او چا چه یو ځل دا اوبه وڅښکله بیا به چرے تگے نه شی،

ټول خلق به میدان محشر کښې د حساب کتاب انتظار کښې ولاړ وی، گرمی به وی، آخر به تنگ شی، د داسے چا په تلاش به وځی چه زمونږه دپاره تلاش وکړی، آدم علیه السلام ته به راشی هغه به معذرت پیش کړی، بیا به نوح علیه السلام له بیا ابراهیم علیه السلام بالآخر به محمد رسول الله ﷺ له راشی، هغه به ورته ووائی: آو، دا زما مقام دے، رسول الله ﷺ به د عرش د لاندے په سجده پریوځی او د الله تعالی داسے حمدونه او ثناگانے به ووائی چه مخکښې

ئے ندي وئیلی، بیا به الله تعالی ارشاد وفرمائی : اے محمد !
 سر اوچت کړه، غواړه درکیدلے به شی، او شفاعت کوه
 شفاعت به دے قبلیری. بنده سره به په عملونو کنبې اول
 حساب د مونځ کیرې، که مونځ برابر وو او قبول شو، بیا به
 په نورو عملونو کنبې غور کیدلے شی، او که مونځ کنبې
 نقصان وو، نو بیا به نور اعمال هم مردود وی . د هر بنده نه
 به د پنځو څیزونو تپوس ضرور کیرې، عمر دے په څه کی تیر
 کړو، ځوانی دے څه کنبې تیره کړه، مال دے چرته نه گتله
 وو، او چرته دے مصرف کړو، او علم باندے دے څومره
 عمل کړے وو، او د ټولو نه اول به د وینے په باره کنبې
 حساب کیرې، او فیصله به د نیک عمل اخستلو او یا د هغه
 گناهونه په مجرم باندے بار کیدلو په صورت کنب کیرې . د
 جهنم دپاسه یو پل جوړ کړے شوے دے چه د ویخته نه
 باریک دے، د تورے نه تیره دے، خلق به د خپل عمل
 مطابق ورباندے تیریرې، څوک به د سترگے د رپ پشان، او
 څوک د هواء پشان، او څوک د تیز رفتار آس پشان، او څوک
 به په خپورو (گونډو) باندے روان وي، او د پل په غاړو
 باندے کنډے دی چه کافران او گناهکار به جهنم ته

غورځوی، کافر به همیشه په اور کښې وی او گناهگار چه کله الله وغواړی د اور نه به ئه رابهر کړی او جنت ته به ئه داخل کړی .

انبیاء کرامو، رسولانو، او مؤمنانو کښې الله تعالی چه چاله اجازت ورکړی هغوی به د گناهگارو مؤمنانو دپاره سفارس کوی، څوک چه پل صراط باندے پورے وځی هغه به جنت ته داخلیری، لیکن دوی به د جنت او جهنم په مینځ کښې یو پل باندے ایسار کړی چه د یو بل نه بدلے واخلي، هغه کس به جنت ته نشی تللے ترڅو چه یو بل ته زړونه صفا نکړی .

جنتیان به جنت ته لارشی او جهنمیان به جهنم ته لارشی، مرگ به د یو گډ په شکل کښې راوستلے شی، او د جنت او جهنم مینځ کښې به ذبح کړے شی، جنتیان او جهنمیان به دا منظر گوری، او بیا به آواز وکړے شی چه جنتیان به جنت کښې همیشه وی، او جهنمیان به جهنم کښې همیشه وی، بیا که مړکیدل وے، نو جنتیان به د خوشحالی نه مړه شوی وے، او که مرگ وے نو جهنمیان به د غم نه مړه وے .

د جهنم د عذاب حال :

الله تعالیٰ فرمائیږي دی: [فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ] {البقرة: ۲۴} ترجمه : ځان بیچ کړی د اور نه هغه چه خشاک د هغه خلق دی، او کانړی دی، تیار کړی شویدے د کفرانو دپاره .

رسول الله ﷺ صحابه کرامو رضی الله عنهم ته وفرمایل : چه ستاسو د دنیا اور د جهنم د اور او یایمه حصه ده، چا تپوس وکړو چه اے د الله رسوله ! د کفرانو دپاره خو د دنیا دا یوه حصه هم کافی وه، رسول الله ﷺ جواب ورکړو چه د جهنم اور د دنیا د اور نه یو کم اوویا حصے زیات دے . (بخاری ومسلم) د جهنم اووه (۷) طبقے دی، هر طبقه د بلے نه ډیره سخته ده، او هر طبقه کنبی به خلق د اعمالو په اعتبار سره وی، منافقان به د ټولو نه لاندے طبقه د اور کنبی وي، چه ډیره سخته ده، د کفرانو عذاب به په جهنم کنبی همیشه وی، وقفه به پکنبی نوی کله چه خرمنے ئے وسوزی، الله به ورته خرمنے بدلے کړی چه عذاب مزه وڅکی، الله تعالیٰ فرمائی : [كَلِمًا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بِدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ] {النساء: ۵۶} ترجمه: او هر وخت چه سپکوری شی

خرمنے د دوی بدلے به کړو دوی له خرمنے نورے دے
دپاره چه اوڅکی دوی عذاب . الله تعالى فرمائی : [وَالَّذِينَ
كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ
مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ] {فاطر: ۳۶} ترجمه : او هغه
کسان چه کفرئے کړے دے، دوی دپاره اور د جهنم دے،
فیصله به نه کیږی په دوی باندے چه مړه شی، او نه به شی
سپکیدلے د دوی نه عذاب د هغے، دغه شان سزا ورکوو
مونږ هر منکر ته .

خلق به په زنجیرونو او طوقونو کښې تړلے شوی وی، الله
تعالی فرمائی : [وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ،
سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهُهُمُ النَّارُ] {ابراهیم: ۵۰}
ترجمه: او ته به وینے مجرمان په دغه ورځ یوځای تړلے شوی
په زنجیرونو کښې، قمیصونه د دوی به د رنږونه وی، او
پتوی به مخونه ددوی لره اور .

د جهنمیانو خوراک په باره کښې الله فرمائی: [إِنَّ شَجْرَةَ
الزَّقُومِ طَعَامٌ الْأَثِيمِ، كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ، كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي
الْبُطُونِ، كَغَلِيِّ الْحَمِيمِ] {الدخان: ۴۳/۴۶} ترجمه: یقینا ونه د
زقوم، خوراک د گناهکار دے، پشان د ویلی کړے شوه

تانبه، خوټ کیری به په خیتو کنبې پشان د خوټ کیدلو د
یشیدلو اوبو.

نبی کریم ﷺ د جهنم او د جنت بیان کړې دے چه د
قیامت په ورځ به یو جهنمی راوستلے شی چه په دنیا کنبې
ئے هر قسمه نعمتونو کنبې ژوند کوو، په جهنم کنبې به یو
غوپه ورکړی، بیا به ترے تپوس وکړے شی چه اے د آدم
ځویه! چرته دے څه شحالی او نعمت لیدلے دے؟ هغه به
ووائی اے الله! ستا په ذات مے دے قسم وی، ما چرته نه ده
لیدلے، او یو جنتی به راوستلے شی چه دنیا کنبې ئے ډیر
تکلیفونه او سختی تیرے کړی وی، نو جنت کنبې به یو
چکر ورکړی، بیا به ترے تپوس وکړے شی چه اے د آدم
ځویه! څه تکلیف یا پریشانی دے لیدلے ده؟ هغه به وائی
قسم په الله هیخ تکلیف او پریشانی مے نده لیدلے (مسلم
:۲۸۰۷) د جهنم یوه غوپه به د کافر نه د دنیا ټولے خوشحالی
هیرے کړی، او د جنت یو چکر به د مؤمن نه د دنیا ټول
تکلیفونه هیر کړی.

د جنت حال :

جنت نوم د هغه کور دے چه همیشه وی، او د عزت خائ
وی چه الله تعالی د نیکانو بندگانو دپاره تیار کړے دے،
داسے داسے نعمتونه پکښې دی چه سترگو ندی لیدلی،
غورونو ندی آوریدلی، او د هیخ انسان په زړه کښې د هغه
خیال هم ندے تیر شوے: [فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ
أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ] {السجدة: ۱۷} ترجمه: یو نفس ته
پته نشته چه مونږ د سترگو یخوالے دوی له پت ساتلی دے،
بدله د هغه څه ده چه دوی کوم عملونه کوی. د جنت ډیرے
درجے دی چه ایمان والو ته به د اعمالو په اعتبار ورکړے
شی، الله تعالی فرمائی: يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ {المجادلة: ۱۱} ترجمه: الله تعالی درجے
أوچتوی د هغه کسانو چه ایمان والاوی او خاوندان د علم
وی. جنتیان چه څه غواړی هغه به ورته میلاویږی، خوراک
څښاک وغیره، جنت کښې داسے نهرونه دی چه د هغه اوبه
نه بدلیری، داسے د پیوو نهرونه دی چه نه به بے خونده
کیري، او پاک صفا شهد پکښې دی، او د شرابو نهرونه دی
چه څکونکي ته به لذت (خوند) ورکوی،

د جنت او دنیا خښاک کښې ډیر فرق دی، الله تعالی فرمائی :
 [يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ، بَيِّضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ، لَا فِيهَا
 غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ] {الصَّافَات: ٤٧} ترجمه: گرځولې به
 شی په دوی باندې کاسه ډکه د خالص شرابو نه، سپین، مزه
 ورکونکی به وی څکونکو ته، نه به وی په هغه کښې
 آفتونه او نه به دوی له د هغه نه التی ورځي . د جنتیانو
 نکاح به د غټو سترگو والا حورو سره کیږي، د هغه په باره
 کښې رسول الله ﷺ فرمائی دی : که د جنت یوه حوره دنیا
 ته رابنکاره شی نو ټوله دنیا به د رنږه او خوشبوئی نه ډکه شی
 . (رواه البخاری) د جنتیانو دپاره به عظیم نعمت د الله
 سبحانه و تعالی ملاقات وی، جنتیانو له به نه ورې متیازې
 او نه غټې متیازې ورځي، او نه به بلغم وي او نه خراشکی،
 د سرو زرو گمزرې به وی، او د دوي خوله به د مشکو پشان
 بوئی لری، د جنت نعمتونه به همیشه وی، هیچرې به هم نه
 ختمیږي، رسول الله ﷺ فرمائی دی : څوک چه جنت ته
 داخل شی هغه به په نعمتونو کښ همیشه وی، نعمتونو نه به
 نه محرومیږي، کپرې به ئه نه زړیږي، او نه به ځوانی
 ختمیږي . (مسلم)

جنت کښې به د ټولو نه کمه حصه د هغه چا وی چه جنت
 ته به آخری ور داخلېږی د هغه حصه به ددے دنیا لس
 چنده وی (الله سبحانه وتعالی دے مالا او زما سره ټولو هغه
 څوک چه پدی کتاب کښی راسره مدد کړی دی او هغه
 څوک چه دا کتاب لولی او عمل ورباندی کوی ټولو له جنت
 الفردوس را نصیب کړی آمین یا رب العالمین
 وبالله تعالی التوفیق

فهرست: د قیامت د ورځی بیان

3	د قیامت د ورځی بیان
4	د مرگ بیان
9	د قبر احوال
12	د قیامت علامی
14	د مسیح دجال راتلل
22	د جهنم د عذابونو حال
25	د جنت حال

هذا الكتاب منشور في

شبكة الألوكة
www.alukah.net